

Hankintaoikaisu konsulttipuitesopimusten kilpailutuksesta vuosille 2026-2028

Tekninen lautakunta 19.03.2026

11/02.08.00/2026

Valmistelija

Petri Miettinen, tekninen johtaja

Toimivalta

Joroisten kunnan hallintosäännön § 27 kohdan 7 mukaan tekninen lautakunta päättää toimialaansa kuuluvista sopimuksista, sitoumuksista ja hankinnoista, kun niiden arvo on 30 000–150 000 euroa.

Asia

Osmo Karttunen Arkkitehtitoimisto Karttuselta on jättänyt oikaisuvaatimuksen 27.1.2026 teknisen lautakunnan päätöksestä 22.1.2026 § 5 koskien konsulttipuitesopimusten kilpailutusta. Oikaisuvaatimuksessa Karttunen vaatii mainitussa pykälässä tehdyn päätöksen kumoamista ja uutta päätöstä tarjouspyynnössä kerrottujen vaatimusten ja tarjouspyynnön hengen mukaisesti.

Vaatimuksen perusteet ovat seuraavat:

Karttusen mukaan tilaajan laatiman tarjousten vertailutaulukon mukaan sellaiset tarjoajat, jotka ovat tarjonneet vain arkkitehtisuunnittelua tai rakennesuunnittelua on käytännössä hylätty, kun molempien erillisten osa-alueiden pisteet on laskettu yhteen, sillä pisteet yhtä osa-aluetta tarjottaessa eivät riitä molempia osia tarjonneiden tasolle. Koska tarjouspyynnön mukaan osatarjoukset on sallittu, molempia osa-alueita ei ole ollut pakko tarjota. Pisteiden yhteen laskeminen vertailutaulukossa esitetyllä tavalla on Karttusen mukaan vähintään harhaanjohtavaa ja tarjouspyynnön hengen vastaista. Yhteispisteiden ratkaisevaa merkitystä ei ole tuotu tarjouspyynnössä selvästi esille ja kun näin ei ole tehty, osatarjousten hylkääminen tarjouspyynnön vastaisella perusteella on laitonta. Lisäperusteena on, että useimmat tarjoajat ovat ymmärtäneet tarjouspyynnön siten, ettei molempia tarjousosia tarvitse tarjota. Tätä taustaa vasten tehty päätös on Karttusen mukaan selkeästi tarjouspyynnön, tasapuolisuuden ja yleisen oikeustajun vastainen.

Lisäksi vertailutaulukosta selviää, että tilaajan kannalta tehdyt valintapäätökset eivät ole edullisimpia. Tilaaja on osittain valinnut kalliimpia tarjouksia kuin hylätyt tarjoukset. Tältäkin osin kilpailutus ei ole kilpailusääntöjen ja yleisen oikeustajun mukainen. Tilaajan aikoma arkkitehti- ja rakennesuunnittelun kytkeminen yhteen ei ole perusteltavissa myöskään muulla tavoin tilaajalle eduksi, vaan johtaa lähinnä suurten monialatoimistojen suosimiseen.

Vastine

Joroisten kunnan kilpailutuksessa - Rakentamisen asiantuntija-, suunnittelu ja valvontapalvelut – tarjouskilpailun tavoitteena oli valita osa-alueittain kolme kokonaistaloudellisesti edullisinta ja vähimmäisvaatimukset täyttävää toimittajaa. Osa-alueet (5 kpl) olivat tarjouspyynnön mukaan:

1. Rakennuttajakonsulttipalvelut ja rakennustyövalvojapalvelut
2. LVIA-asiantuntija, LVIA-suunnittelija ja LVIA-valvoja
3. Sähköasiantuntija, sähkösuunnittelija ja sähkötyövalvoja
4. Rakennussuunnittelupalvelut
5. Pohjarakennesuunnittelu

Tarjouspyynnön mukaan sopimus (tarjouspyyntö) on jaettu osiin (5 kpl), joista enintään viiteen voi jättää tarjouksen, mutta tarjoajan ei ole pakko tehdä tarjousta kaikkiin osiin. Osan 4 (osa-alue 4) kuvaus kuuluu seuraavasti:

- Arkkitehti- /pääsuunnittelun työtehtävät. Työt perustuvat Arkkitehtisuunnittelun tehtäväluetteloon ARK18 RT 103253 ja Pääsuunnittelun tehtäväluetteloon PS18 RT 103254.

- Rakennesuunnittelun työtehtävät. Työt perustuvat Rakennesuunnittelun tehtäväluetteloon RAK18 RT 103087

Vastaavasti myös esimerkiksi osaan 2 (osa-alue 2) on sisällytetty LVI-suunnittelun työtehtävät, automaattisuunnittelun työtehtävät ja LVIA-valvojan työtehtävät. Ja sama toistuu osassa 3 sisältäen sähkösuunnittelun työtehtävät ja sähkövalvojan työtehtävät.

Osa-alueen sisällä on siis kaksi tai kolme alemmaa osaa, jotka yhdessä muodostavat tarjouspyynnön mukaisen osa-alueen. Tilaajan tavoitteena oli valita osa-alueittain kolme kokonaistaloudellisesti edullisinta ja vähimmäisvaatimukset täyttävää toimittajaa. Kokonaistaloudellisuus tarkoittaa tilaajan näkökulmasta nimenomaan osa-alueen yhteispisteitä. Kokonaistaloudellisuus ei toteudu osa-alueittain siten, että tarjoaja tarjoaa osa-alueen tehtävistä vain toista puolta. Karttusen mainitsema ”osatarjoukset on sallittu” koskee siis tarjouksia osa-alueittain, eikä osa-alueiden sisällä olevia alempia osia.

Tarjouksen antamisen pystyi tekemään sähköisessä tarjouspalvelussa. Siellä rakennussuunnittelupalveluiden osa-alueen kohdalla kuitenkin luki, että osa-alueen sisäiset osatarjoukset on sallittu ja, että osa-aluetta ei ole pakko tarjota. Tämän vuoksi osalle tarjoajista on aiheellisesti syntynyt käsitys siitä, että myös osa-alueen sisäisiä tarjouksia on mahdollista antaa. Kilpailutuksen tavoite, tarjouspyyntö ja tarjouspalvelussa annettu mahdollisuus tarjota osa-alueen sisäisiä tarjouksia ovat kiistämättä ristiriidassa keskenään.

Tarjouspyyntöasiakirjat muodostavat hankintamenettelyn oikeudellisesti sitovan perustan. Sähköisen tarjouspalvelun järjestelmätekesti on luonteeltaan tekninen käyttöliittymäelementti, eikä se voi syrjäyttää varsinaisen tarjouspyyntöasiakirjan sisältöä. Mikäli tarjoajalle on syntynyt epäselvyys tarjouspyynnön sisällöstä, hankintalain 68 §:n mukaisesti tarjoajalla on ollut mahdollisuus ja velvollisuus pyytää hankintayksiköltä täsmennystä ennen tarjouksen jättämistä. Yksikään tarjoaja ei ole esittänyt tällaista täsmennyspyyntöä, minkä voidaan katsoa osoittavan, että tarjouspyyntö on ollut riittävän selkeä tai että tarjoajat ovat ottaneet tietoisesti riskin tarjousta jättäessään.

Tarjousten vertailu on kuitenkin tehty tarjouspyynnössä ilmoitettujen vertailuperusteiden mukaisesti ja samalla tavalla kaikkien tarjoajien osalta. Tarjoajia ei ole suljettu tarjouksilpailusta sillä perusteella, että nämä ovat tarjonneet vain osaa osa-alueen tehtävistä, vaan pisteytys on muodostunut annettujen tarjousten perusteella yhtenäisin vertailuperustein. Näin ollen tarjoajia on kohdeltu hankintalain 3 §:n edellyttämällä tavalla tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Oikaisuvaatimuksessa esitetty väite siitä, että tilaaja on valinnut kalliimpia tarjouksia halvempien sijaan, osoittaa, että oikaisuvaatimuksen tekijä on sekoittanut osa-aluekohtaisen kokonaistaloudellisen edullisuuden ja halvimman hinnan käsitteet keskenään. Se, että jokin tarjous on ollut hinnaltaan edullisempi, ei tarkoita, että se olisi ollut kokonaistaloudellisesti edullisin. Oikaisuvaatimuksessa esitetty väite arkkitehti- ja rakennesuunnittelun yhdistämisen epätarkoituksenmukaisuudesta ei kuulu hankintaoikaisun piiriin eikä sido hankintayksikköä. Hankintalain 2 §:n mukaan hankintayksiköllä on laaja harkintavalta hankinnan kohteen ja sen ryhmittelyn määrittelyssä. Arkkitehti- ja rakennesuunnittelun yhdistäminen samaan osa-alueeseen perustuu tilaajan perusteltuun tavoitteeseen saada rakennussuunnittelun kokonaisvastuu yhdelle sopimuskumppanille, mikä palvelee hankkeiden koordinaatiota, vastuunjakoa ja tiedonkulkua. Tämä on vakiintunut tapa järjestää rakennussuunnittelupalvelut erityisesti julkisessa rakennuttamisessa. Se, että ratkaisu käytännössä suosii useamman suunnittelualan osaamista omaavia toimijoita, on hankinnan kohteen määrittelystä johtuva seuraus, ei syrjintää. Hankintayksikkö ei ole velvollinen pilkkomaan hankinnan kohdetta tavalla, joka maksimoisi erikoistuneiden pienyritysten osallistumismahdollisuudet.

Teknisen lautakunnan päätöstä 22.1.2026 §5 ei ole syytä muuttaa yllä mainituin perusteluin.

Oikaisuvaatimus on oheismateriaalina.

Esittelijä

Tekninen johtaja Petri Miettinen

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää hylätä Arkkitehtitoimisto Karttusen oikaisuvaatimuksen teknisen lautakunnan päätöksestä 22.1.2026 § 5 edellä selostustekstissä mainituin perustein.

Päätös